



BANCA  
NAȚIONALĂ  
A ROMÂNIEI

# Sondaj privind creditarea companiilor nefinanciare și a populației

---

Mai 2022

# Sondaj\* privind creditarea companiilor nefinanciare și a populației

Trimestrul I 2022

Mai 2022

---

\* A se vedea Anexa și notele metodologice pentru aspecte legate de caracteristicile și terminologia folosite în sondaj (<http://www.bnro.ro/Anexe--6352.aspx>).

## **NOTĂ**

Toate drepturile rezervate.

Reproducerea informațiilor este permisă numai în scopuri educative și necomerciale și numai cu indicarea sursei.

Banca Națională a României  
Str. Lipscani nr. 25, cod 030031, București  
tel.: 021/312 43 75; fax: 021/314 97 52

ISSN 2458-0538

# Cuprins

Sinteză	5
<hr/>	
1. Creditarea companiilor nefinanciare	5
<hr/>	
1.1. Standardele de creditare	5
1.2. Termenii creditării	7
1.3. Cererea de credite	8
1.4. Evoluții ale riscului de credit asociat creditării companiilor nefinanciare	9
2. Creditarea populației	11
<hr/>	
2.1. Standardele de creditare	11
2.2. Aspecte specifice creditării ipotecare (achiziția de locuințe și terenuri)	12
2.3. Aspecte specifice creditului de consum	16
Anexă	19



# Sinteză

Situația economică incertă, marcată puternic de declanșarea războiului dintre Rusia și Ucraina, precum și de întărirea politicii monetare în contextul unei rate a inflației ridicate, a determinat instituțiile de credit autohtone să înăsprească standardele de creditare pentru împrumuturile acordate populației. În cazul împrumuturilor acordate companiilor nefinanciare, standardele de creditare au fost menținute constante. Pentru cel de-al doilea trimestru al anului 2022, așteptările băncilor sunt de continuare a înăspririi standardelor pentru creditele acordate populației, în timp ce pentru companiile nefinanciare se anticipează o menținere relativ constantă a acestora. La nivel sectorial, riscul de credit asociat companiilor nefinanciare s-a deteriorat, instituțiile de credit apreciind că 7 dintre cele 10 sectoare au fost semnificativ mai riscante în T1 2022 față de trimestrul anterior.

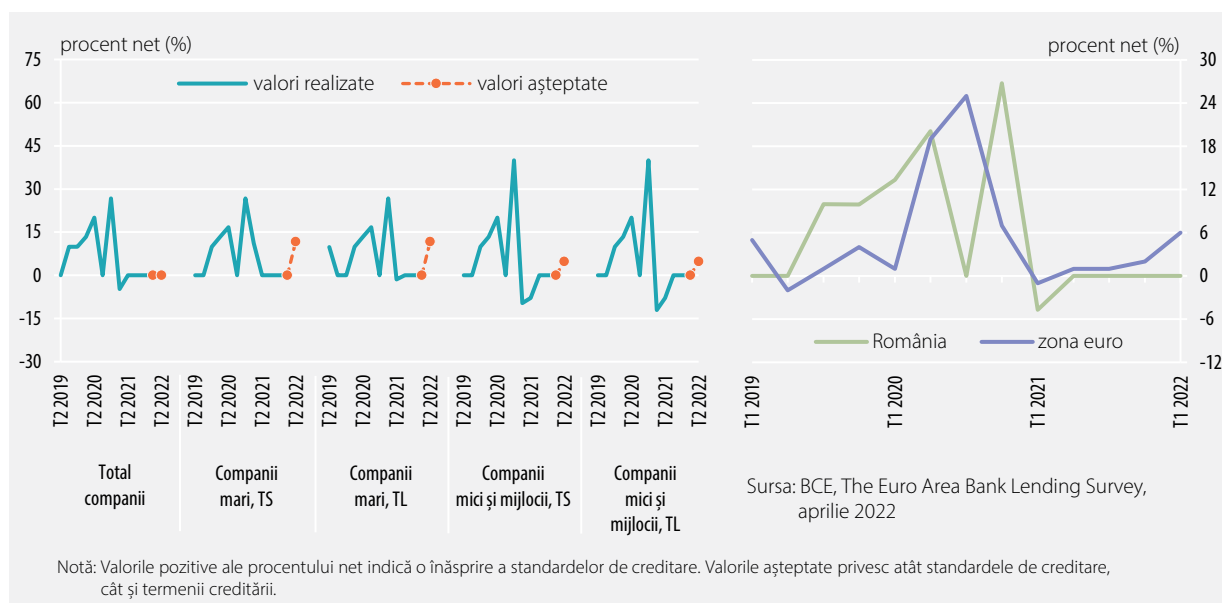
Conform instituțiilor de credit, în T1 2022, cererea de împrumuturi la nivelul populației a crescut, în general, pentru toate tipurile de credit. Pentru al doilea trimestru al anului 2022, băncile anticipează reducerea moderată a cererii de credite atât pentru locuințe, cât pentru cele de consum. În cazul companiilor, băncile au indicat o ușoară tendință de reducere a cererii pentru credite în primul trimestru al anului 2022, indiferent de dimensiunea companiei sau de maturitatea împrumutului. Cererea de împrumuturi pe segmentul companiilor este așteptată să rămână constantă în T2 2022, cu excepția creditelor pentru IMM, unde se previzionează o scădere moderată a acesteia.

## 1. Creditarea companiilor nefinanciare

### 1.1. STANDARDELE DE CREDITARE

Pentru al patrulea trimestru consecutiv, instituțiile de credit din România au menținut constante și în T1 2022, în unanimitate, standardele de creditare în cazul împrumuturilor și liniilor de credite acordate companiilor nefinanciare, atât la nivel agregat, cât și pe segmentul corporațiilor, pentru toate maturitățile. În cazul IMM, T1 2022 marchează cel de-al treilea trimestru consecutiv în care băncile autohtone au păstrat nemodificate standardele de creditare, indiferent de maturitate. În ceea ce privește T2 2022, băncile respondente au indicat menținerea standardelor de creditare la nivel agregat. În același timp, aproximativ 88 la sută dintre instituțiile de credit anticipează menținerea nemodificată a standardelor de creditare pentru împrumuturile și liniile de credit acordate corporațiilor în T2 2022, atât pentru cele pe termen lung, cât și pentru cele pe termen scurt. La nivelul IMM, majoritatea băncilor (95 la sută) previzionează o evoluție constantă a standardelor de creditare pentru toate împrumuturile și liniile de credit acordate (Grafic 1.1).

**Grafic 1.1.** Modificări ale standardelor de creditare

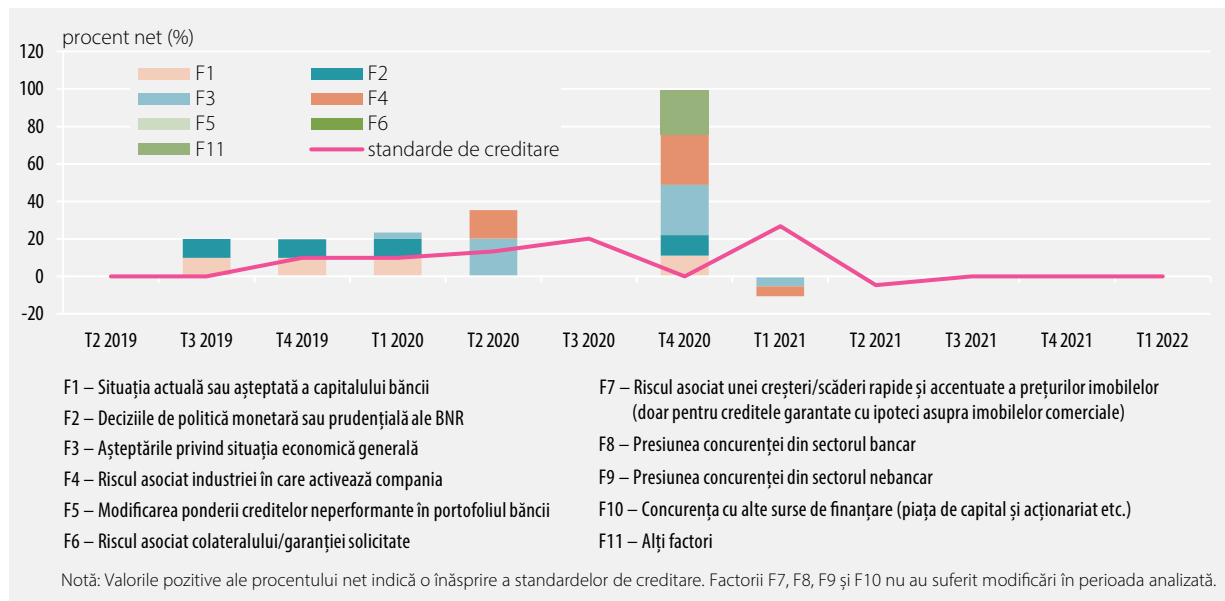


În T1 2022, instituțiile de credit din zona euro au indicat o înăsprire moderată a standardelor de creditare (6 la sută procent net) pentru împrumuturile și liniile de credit acordate companiilor nefinanciare, accentuând trendul de înăsprire început în trimestrele anterioare. Factorii care au condus la această situație sunt reprezentați de nivelul ridicat de incertitudine, întreruperile pe lanțul de aprovizionare și costul înalt al produselor energetice și al materiilor prime. Băncile din zona euro au indicat, de asemenea, o creștere a cererii de credite din partea companiilor nefinanciare, fiind susținută de nevoia de finanțare a capitalului de lucru, în contextul blocajelor pe linia aprovizionării, al creșterii costurilor cu materiile prime, precum și al formării unor stocuri preventive. Totodată, investițiile fixe au avut un aport pozitiv la cererea de credite, deși mai moderată față de trimestrele anterioare. Pentru T2 2022, băncile din zona euro previzionează o înăsprire considerabilă a standardelor de creditare (21 la sută procent net), pe fondul impactului economic incert al războiului dintre Rusia și Ucraina, dar și al anticipațiilor privind o politică monetară mai puțin acomodativă.

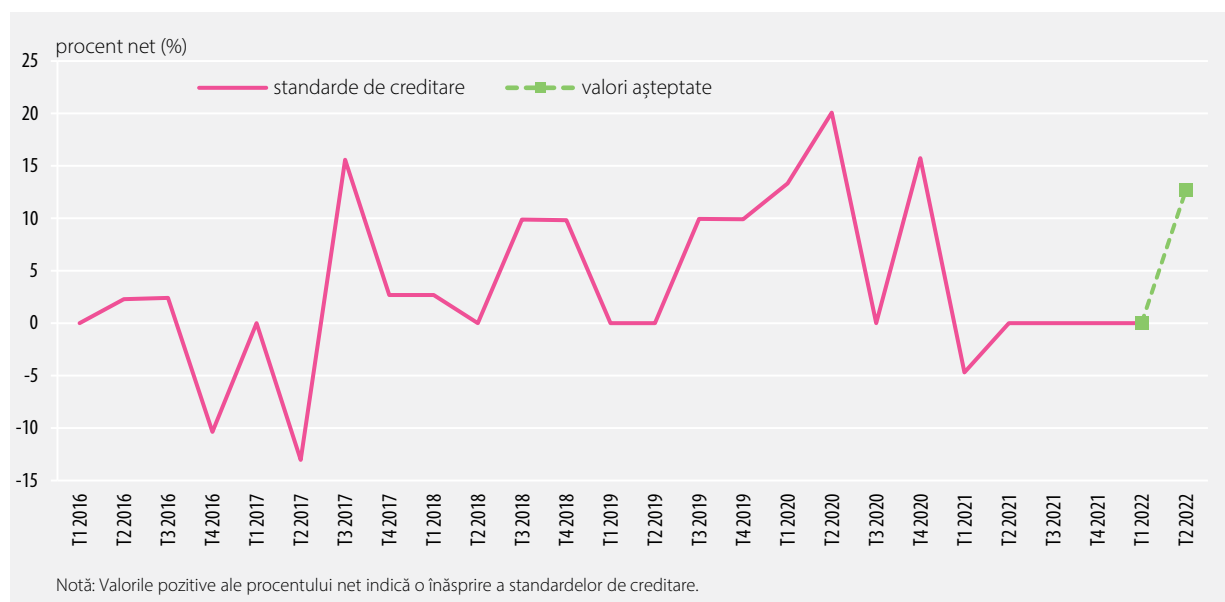
Având în vedere menținerea constantă a standardelor de creditare, factorii care influențează evoluția standardelor de creditare autohtone au rămas nemodificați și în T1 2022, pentru al patrulea trimestru consecutiv (Grafic 1.2.).

Băncile autohtone au indicat, în unanimitate, păstrarea nemodificată a standardelor de creditare pentru creditele garantate cu ipotecă asupra imobilelor comerciale și în T1 2022, similar ultimelor trei trimestre (Grafic 1.3). În ceea ce privește T2 2022, 87 la sută dintre băncile respondente anticipează menținerea constantă a standardelor de creditare pentru acest tip de împrumuturi, în timp ce 13 la sută dintre acestea indică o înăsprire moderată a acestora.

**Grafic 1.2.** Factorii care au contribuit la modificarea standardelor de creditare



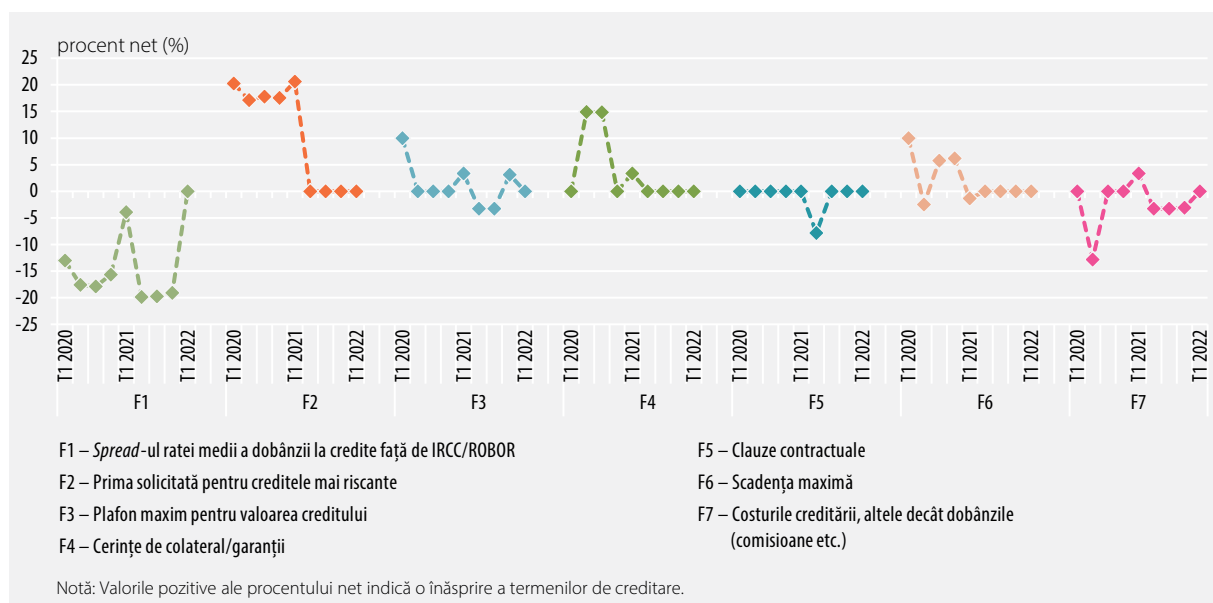
**Grafic 1.3.** Modificări trimestriale ale standardelor de creditare pentru credite garantate cu ipotecă asupra imobilelor comerciale



## 1.2. TERMENII CREDITĂRII

În T1 2022, singurul termen al creditării care a contribuit la evoluția standardelor de creditare, în sensul relaxării, a fost *spread*-ul ratei medii a dobânzii la credite față de IRCC/ROBOR 1M (-15 la sută procent net), restul termenilor creditării menținându-se constant, Grafic 1.4.



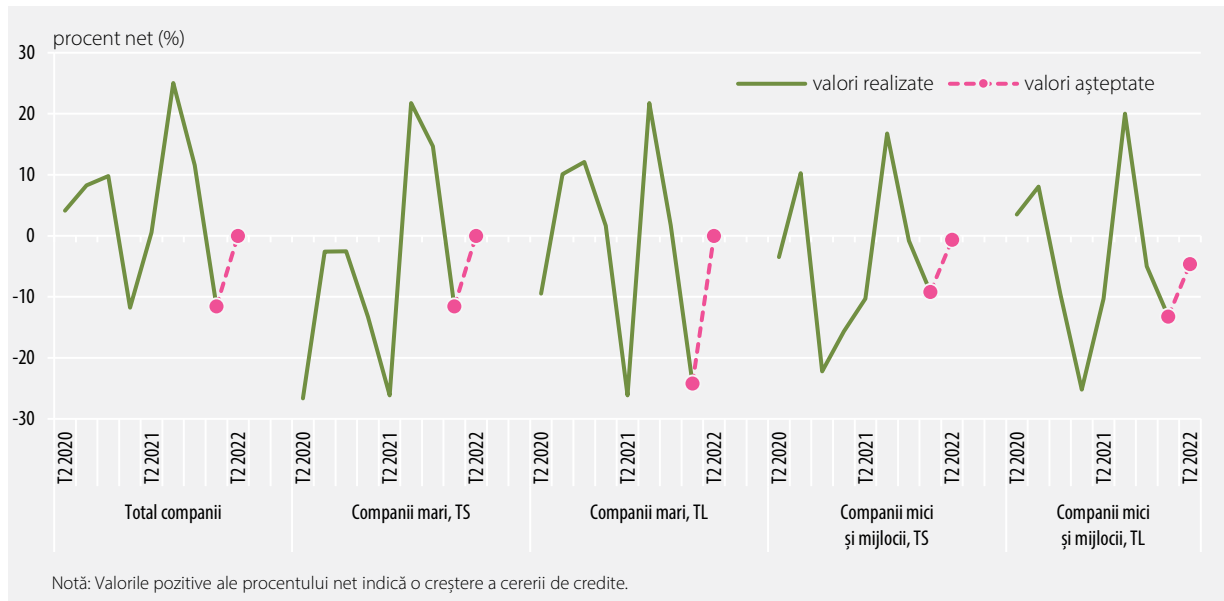
**Grafic 1.4.** Modificarea termenilor contractelor de creditare

### 1.3. CEREREA DE CREDITE

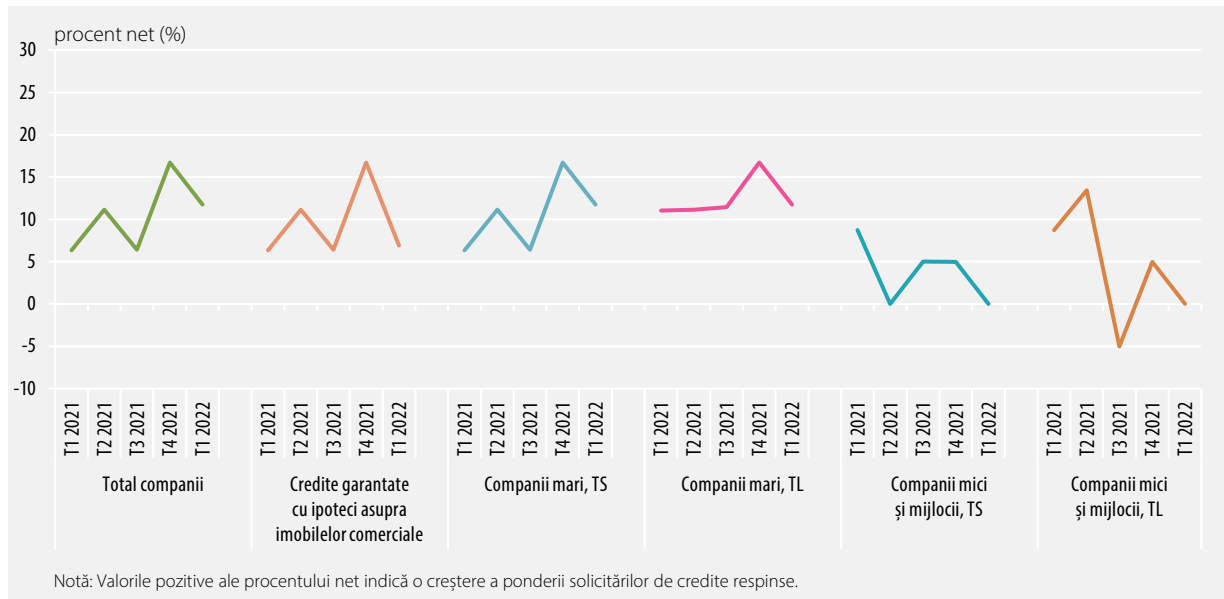
În T1 2022, 88 la sută dintre băncile respondente au indicat menținerea constantă a cererii de credite și linii de credit din partea companiilor nefinanciare la nivel agregat, în timp ce 12 la sută dintre acestea consideră că cererea de credite a scăzut moderat. Pe segmentul corporațiilor, în cazul împrumuturilor pe termen scurt, situația este identică celei la nivel agregat. În ceea ce privește împrumuturile pe termen lung acordate corporațiilor, instituțiile de credit au consemnat scăderea moderată a cererii de credite (-24 la sută procent net). La nivelul IMM, băncile au indicat, de asemenea, o scădere moderată a cererii de credite, atât pentru împrumuturile pe termen scurt (-9 la sută procent net), cât și pentru cele pe termen lung (-13 la sută procent net). Pentru T2 2022, instituțiile de credit previzionează menținerea constantă a cererii de credite din partea companiilor nefinanciare la nivel agregat și pentru categoria companiilor mari. În cazul împrumuturilor pe termen scurt acordate IMM așteptările sunt mixte, 76 la sută dintre participanții la sondaj anticipează o menținere constantă a cererii, 12 la sută dintre aceștia întrevăd o creștere moderată a cererii, iar 12 la sută consideră că va avea loc o reducere moderată a cererii. Pentru împrumuturile pe termen lung acordate IMM este așteptată o diminuare ușoară a cererii (-5 la sută procent net) (Grafic 1.5).

În T1 2022, băncile autohtone au indicat o ușoară creștere a ponderii creditelor solicitate și respinse (12 la sută procent net), atât la nivel agregat, cât și pentru categoria companiilor mari. La nivelul IMM, băncile au consemnat, în unanimitate menținerea constantă a ponderii creditelor solicitate și respinse, indiferent de maturitate (Grafic 1.6).

**Grafic 1.5.** Dinamica cererii de credite



**Grafic 1.6.** Evoluția ponderii solicitărilor de credite respinse

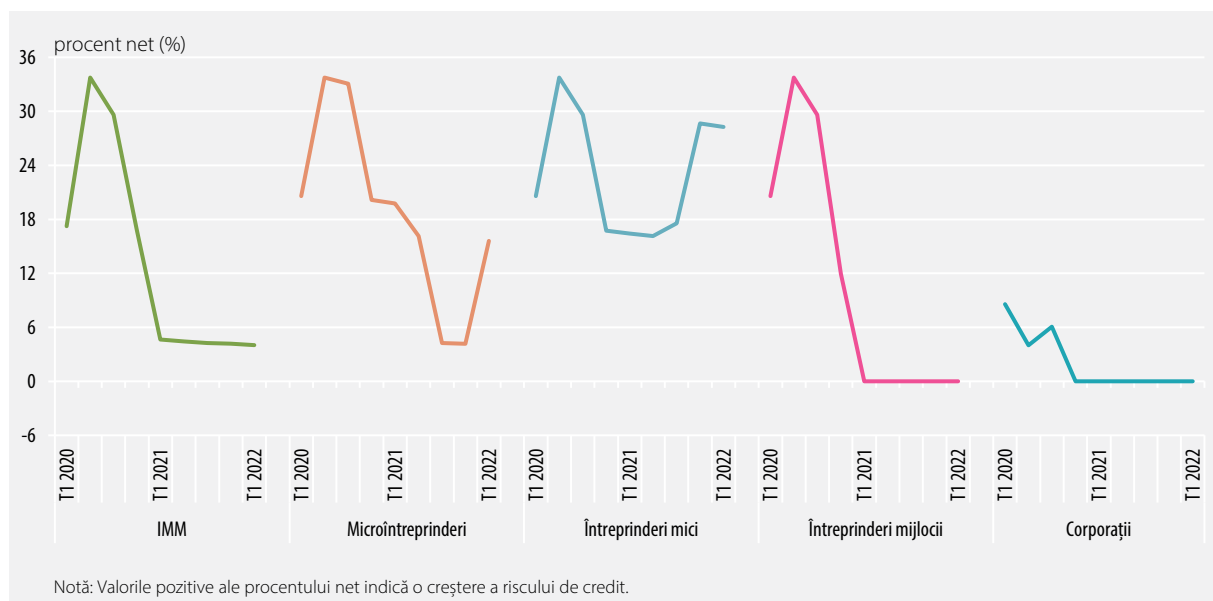


## 1.4. EVOLUȚII ALE RISCULUI DE CREDIT ASOCIAT CREDITĂRII COMPANIILOR NEFINANCIARE

Peste 95 la sută dintre băncile respondente au considerat că riscul de credit asociat creditării IMM și corporațiilor s-a menținut constant în primul trimestru al anului 2022. Din perspectiva dimensiunii IMM, 15 la sută dintre instituțiile de credit consideră că

microîntreprinderile au devenit mai riscante (în creștere față de 4 la sută în T4 2021), în timp ce procentul instituțiilor de credit care și-au înrăutățit perspectiva riscului de credit pentru întreprinderile mici a rămas constant față de trimestrul anterior (28 la sută), această categorie fiind considerată cea mai riscantă de către sectorul bancar.

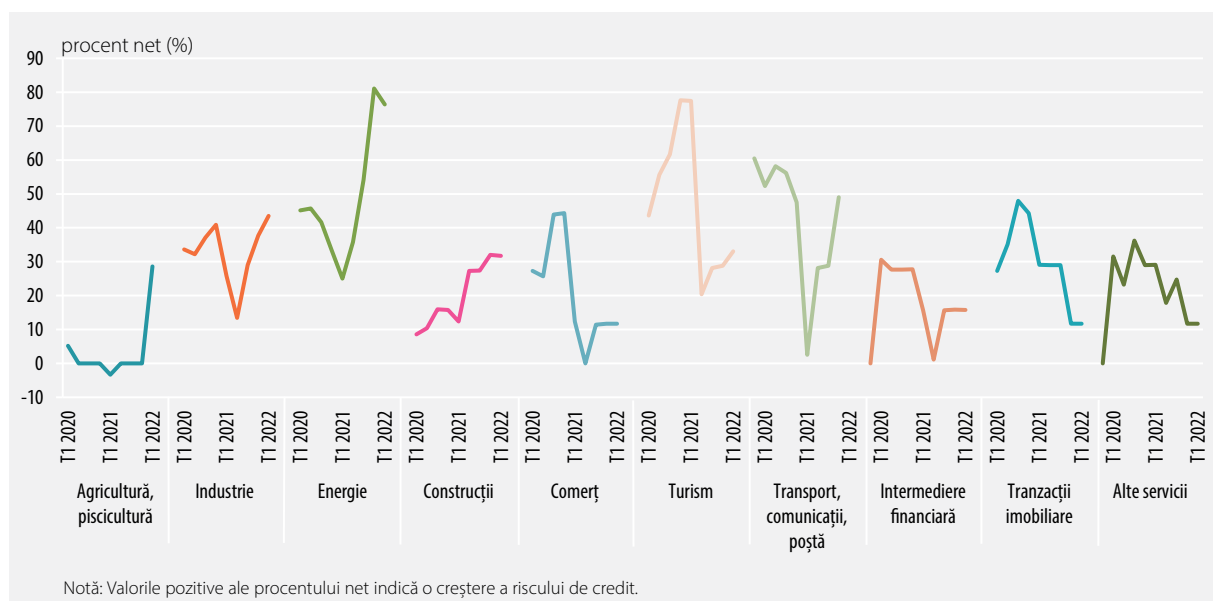
**Grafic 1.7.** Evoluția riscului de credit pe tipuri de companii



La nivel sectorial, riscul de credit asociat creditării companiilor nefinanciare a continuat să se deterioreze, instituțiile de credit apreciind că 7 dintre cele 10 sectoare au fost mai riscante în T1 2022 față de trimestrul anterior. Astfel, în contextul incertitudinii create de situația din piața energiei și de conflictul militar dintre Rusia și Ucraina, sectorul energetic rămâne cel mai riscant (76 la sută procent net), fiind urmat de transport (49 la sută procent net, creștere semnificativă față de 29 la sută în T4 2021), de industrie (44 la sută procent net), de turism (33 la sută procent net) și de construcții (31 la sută procent net). Agricultură a consemnat o creștere substanțială a riscului de credit, ajungând la 28 la sută procent net în T1 2022, de la zero la sută procent net la finalul anului 2021. Intermedierea financiară a fost considerată mai riscantă față de trimestrul anterior de către 16 la sută dintre instituțiile de credit. În același timp, riscul de credit s-a menținut relativ constant pentru sectoarele tranzacții imobiliare, comerț și alte servicii.

Nivelul pierderii în caz de nerambursare (LGD<sup>1</sup>) a înregistrat o reducere de 10 puncte procentuale în T1 2022 comparativ cu trimestrul anterior, ajungând la nivelul de 30,5 la sută. Din punct de vedere structural, LGD a consemnat scăderi pentru toate sectoarele de activitate, cu excepția construcțiilor (+12 la sută), care a înregistrat cel mai ridicat LGD în T1 2022 (51 la sută).

<sup>1</sup> Informația despre LGD pentru creditele acordate atât companiilor, cât și populației trebuie interpretată cu prudență, având în vedere seria scurtă de date disponibile pentru a cuantifica acest indicator.

**Grafic 1.8.** Evoluția riscului de credit pe ramuri de activitate

## 2. Creditarea populației

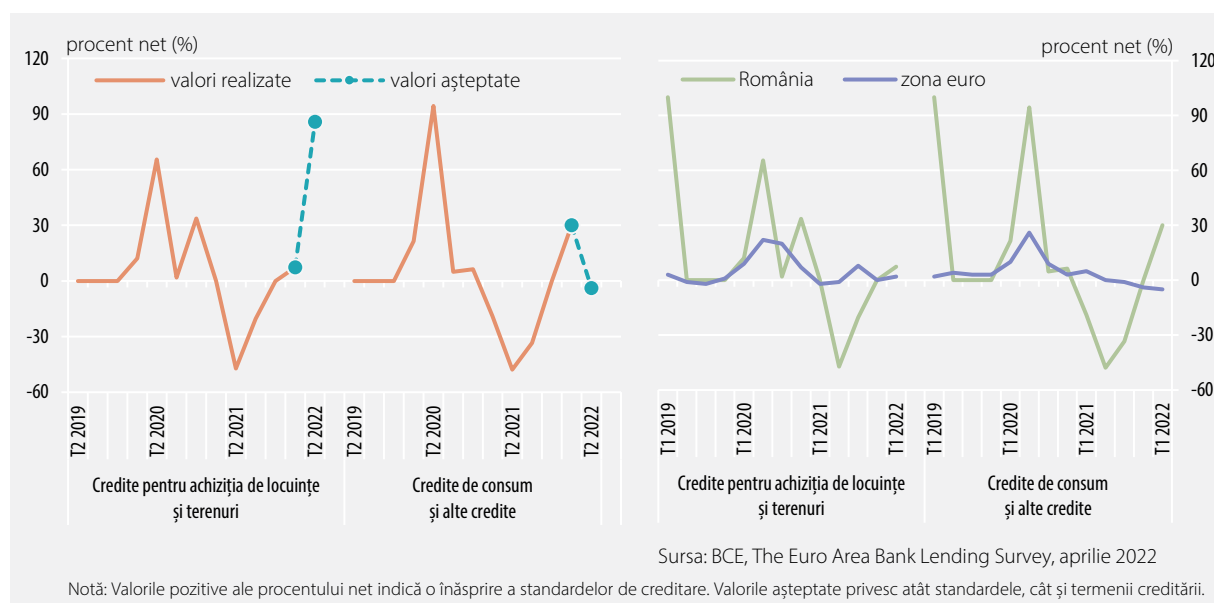
### 2.1. STANDARDELE DE CREDITARE

În primul trimestru al anului 2022, băncile din România au indicat înăsprirea ușoară a standardelor de creditare în cazul creditelor pentru achiziția de locuințe și terenuri (7 la sută procent net) și înăsprirea consistentă a standardelor de creditare pentru creditul de consum (30 la sută procent net). Pentru cel de-al doilea trimestru al anului 2022, instituțiile respondente anticipează înăsprirea condițiilor de creditare, atât pentru creditul destinat achiziției de locuințe și terenuri (86 la sută procent net), cât și pentru creditul de consum (4 la sută procent net), Grafic 2.1.

În cadrul zonei euro, în primul trimestru al anului 2022, băncile au indicat o ușoară înăsprire netă a standardelor de creditare pentru creditul imobiliar și o relaxare netă a celor de consum. Pentru creditul imobiliar, evaluarea riscului în creștere și scăderea toleranței la risc a băncilor au contribuit la înăsprirea netă, în timp ce relaxarea netă pentru creditul de consum a fost determinată de toleranța crescută la risc din partea instituțiilor bancare. Cererea de credite pentru populație a crescut, în general, pentru toate categoriile de credit în T1 2022, iar cea pentru creditul pentru locuințe a fost susținută în principal de nivelul general scăzut al ratelor de dobândă, în timp ce cheltuielile cu bunuri de folosință îndelungată au contribuit în special la creșterea netă a cererii de credite de consum. În al doilea trimestru al

anului 2022, băncile se așteaptă la o înăsprire netă moderată a standardelor de creditare pentru toate împrumuturile acordate gospodăriilor. În plus, se anticipează o scădere netă a cererii de credite pentru locuințe și o cerere neschimbată pentru creditele destinate consumului.

**Grafic 2.1.** Modificarea standardelor de creditare a populației



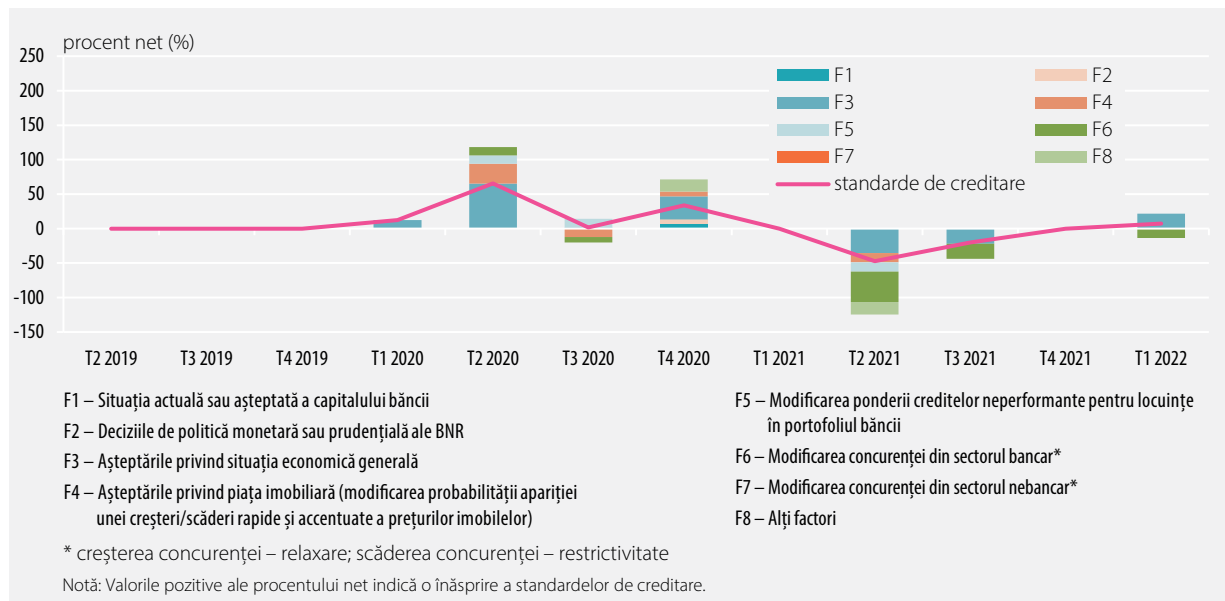
În T1 2022 pierderea medie în caz de nerambursare (LGD<sup>1</sup>) pentru creditele populației aflate în stare de nerambursare<sup>2</sup> s-a micșorat cu 0,5 puncte procentuale față de ultimele trei luni, până la valoarea de 47 la sută. Nu au fost remarcate evoluții notabile în nicio categorie de credit, cea mai semnificativă modificare fiind înregistrată în cazul creditelor de consum negarantate cu ipotecă, respectiv o scădere cu aproximativ 2 puncte procentuale, de la 62 la sută în T4 2021 la 60 la sută în T1 2022.

## 2.2. ASPECTE SPECIFICE CREDITĂRII IPOTECARE (ACHIZIȚIA DE LOCUINȚE ȘI TERENURI)

În T1 2022, așteptările privind situația economică generală au contribuit în sensul înăsprii standardelor de creditare pentru creditele imobiliare (22 la sută procent net), pe când modificarea concurenței în sectorul bancar a contribuit în sensul relaxării acestora (14 la sută procent net), Grafic 2.2.

<sup>2</sup> Starea de nerambursare este definită conform Regulamentului BNR nr. 5/2013.

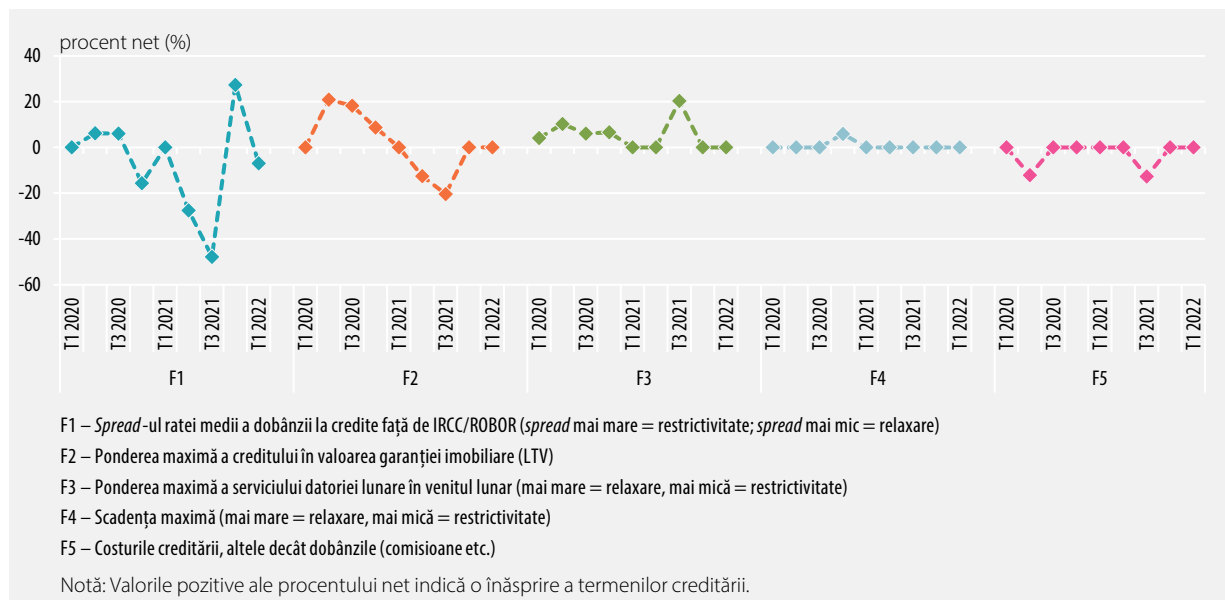
**Grafic 2.2.** Factorii care au contribuit la modificarea standardelor de creditare



**(i) Termenii creditării**

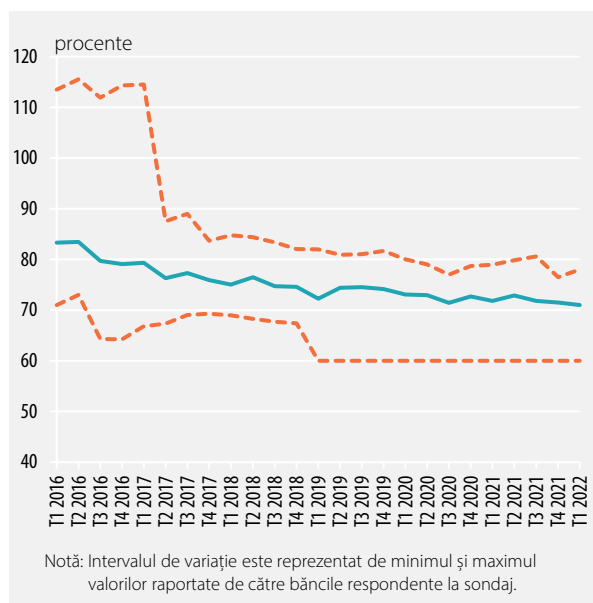
Dintre termenii contractelor de credit, *spread*-ul ratei medii a dobânzii la credite față de IRCC/ROBOR a fost unicul factor care a înregistrat schimbări în sensul relaxării în T1 2022 (-7 la sută procent net).

**Grafic 2.3.** Termenii creditării ipotecare

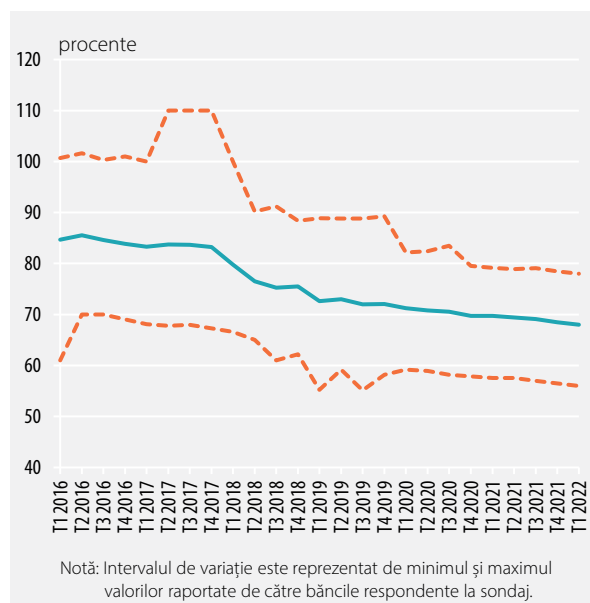


Valoarea medie a indicatorului *loan-to-value* (LTV) pentru creditele nou-acordate în ultimul trimestru a scăzut cu 1 punct procentual, la 71 la sută în T1 2022 (Grafic 2.4), iar la nivel agregat acesta s-a menținut la 68 la sută (Grafic 2.5).

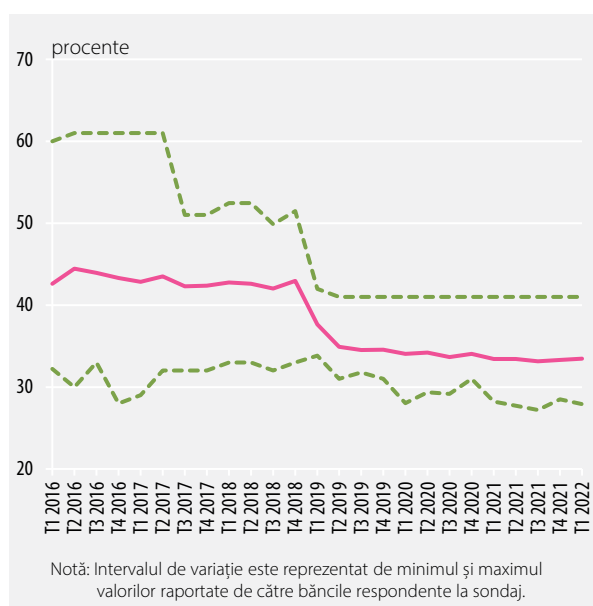
**Grafic 2.4.** LTV – medie bănci și interval de variație la nivelul sectorului bancar pentru creditele ipotecare nou-acordate în trimestrul analizat



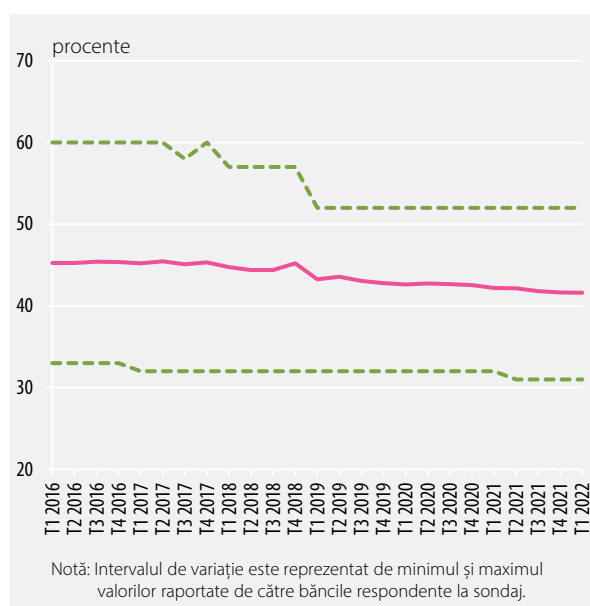
**Grafic 2.5.** LTV – medie bănci și interval de variație la nivelul sectorului bancar pentru total credite ipotecare acordate



**Grafic 2.6.** Grad de îndatorare – medie bănci și interval de variație la nivelul sectorului bancar pentru creditele ipotecare nou-acordate în trimestrul analizat



**Grafic 2.7.** Grad de îndatorare – medie bănci și interval de variație la nivelul sectorului bancar pentru total credite ipotecare acordate

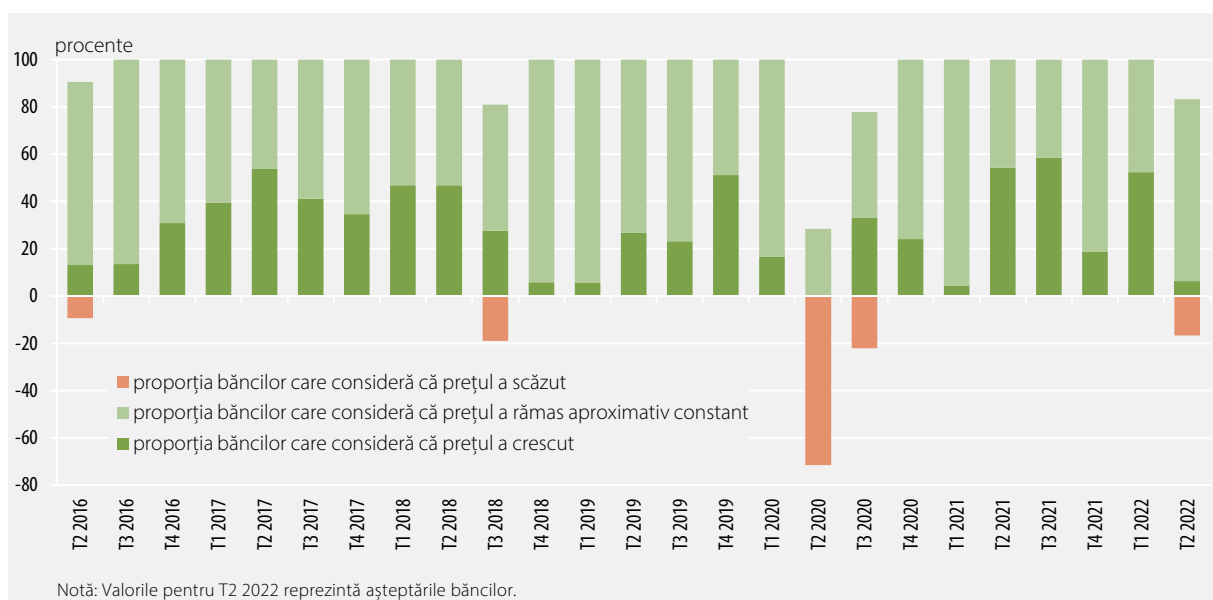


Gradul de îndatorare s-a menținut constant încă de la începutul anului 2021 la valoarea medie de 33 la sută pentru creditele nou-acordate în ultimul trimestru și la 42 la sută pentru întreg portofoliul de credite imobiliare (Graficele 2.6 și 2.7).

## (ii) Evoluția cererii de credite ipotecare și a prețurilor locuințelor

Peste jumătate dintre participanții la sondaj au remarcat o creștere a prețului mediu pe metru pătrat al unei locuințe în trimestrul I 2022, iar restul de 48 la sută au indicat menținerea aproximativ constantă a acestuia. Pentru al doilea trimestru al anului 2022, 77 la sută dintre bănci se așteaptă ca prețul imobilelor rezidențiale să rămână aproximativ la același nivel, iar 17 la sută consideră că acesta va scădea, Grafic 2.8.

**Grafic 2.8.** Evoluția prețurilor locuințelor conform aprecierii băncilor

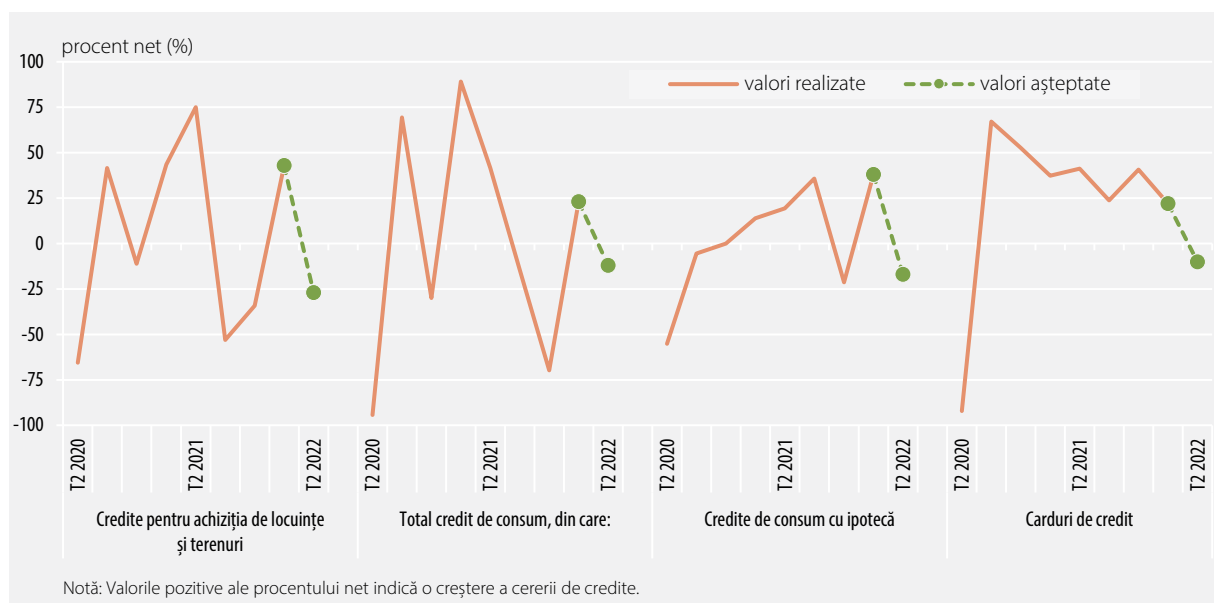


Instituțiile de credit participante la sondaj susțin în proporție de 57 la sută că cererea de credite destinate achiziției de locuințe și terenuri în T1 2022 a rămas constantă, în timp ce 43 la sută raportează o cerere moderat mai mare. Pentru T2 2022, circa 73 la sută dintre instituții mizează pe o cerere de credite imobiliare neschimbată, iar 27 la sută anticipează o tendință de scădere a acesteia, Grafic 2.9.

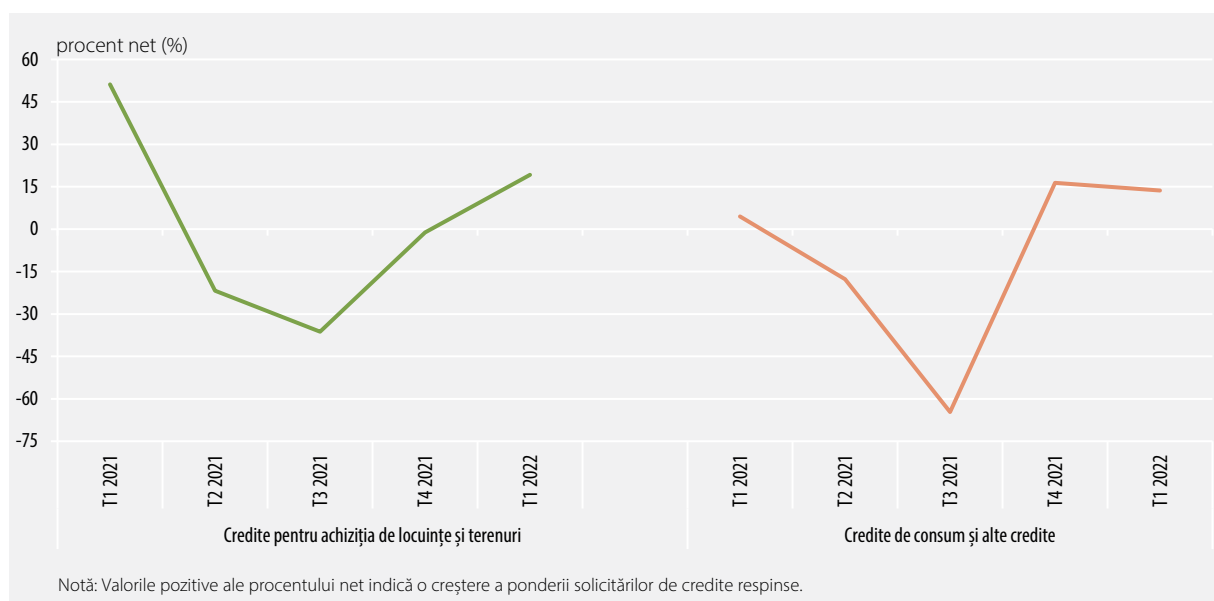
Proportia creditelor imobiliare solicitate de către persoane fizice și respinse de către instituțiile de credit, respectiv raportul între volumul total al creditelor solicitate și respinse și volumul total de credite aferente persoanelor fizice, s-a păstrat la același nivel, conform majorității respondenților (64 la sută), Grafic 2.10.



**Grafic 2.9.** Modificarea cererii de credite



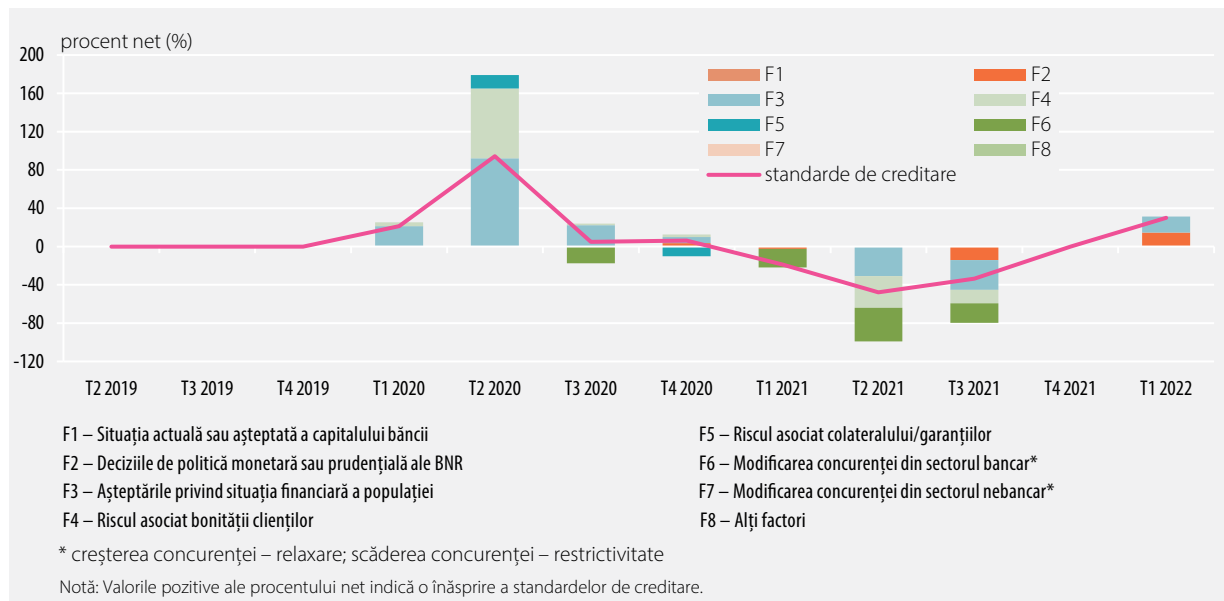
**Grafic 2.10.** Evoluția ponderii solicitărilor de credite respinse



## 2.3. ASPECTE SPECIFICE CREDITULUI DE CONSUM

Înăsprirea standardelor de creditare pentru creditele de consum din T1 2022 a fost determinată de doi factori principali, respectiv așteptările privind situația financiară a populației (17 la sută procent net) și deciziile de politică monetară sau prudențială ale BNR (15 la sută procent net), Grafic 2.11.

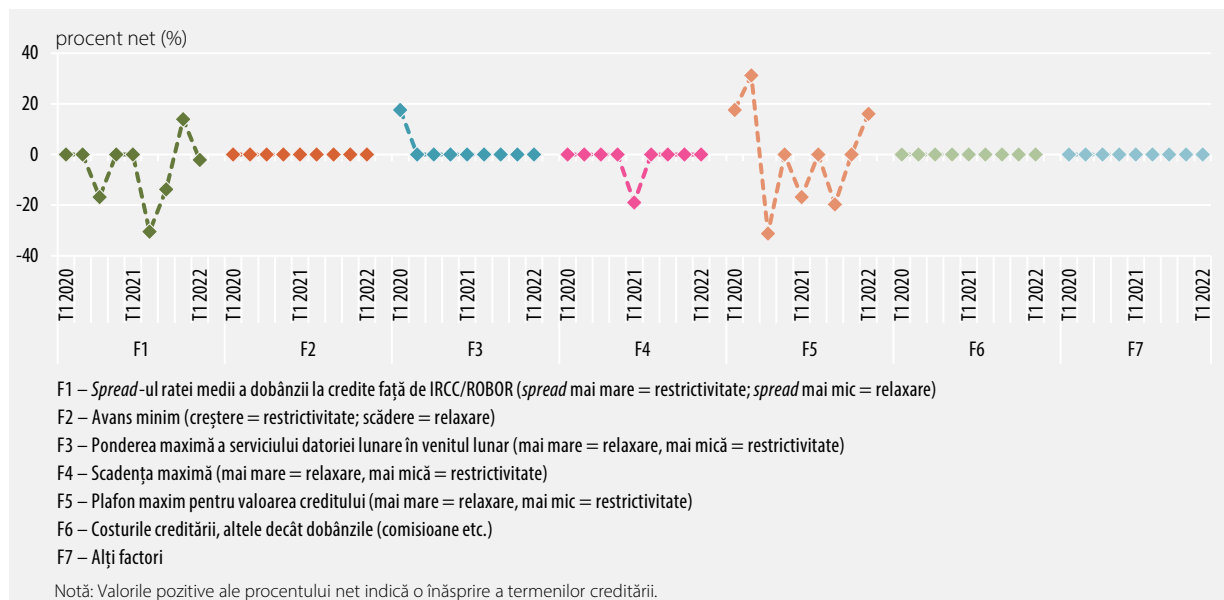
**Grafic 2.11.** Factorii care au contribuit la modificarea standardelor de creditare



**(i) Termenii creditării**

În cadrul termenilor contractelor de credit de consum s-au observat înăspriri provenite din evoluția *spread*-ului ratei medii a dobânzii aa credite față de IRCC/ROBOR (-3 la sută procent net), Grafic 2.12.

**Grafic 2.12.** Termenii creditului de consum



## **(ii) Evoluția cererii de credit de consum**

Instituțiile de credit respondente au raportat, în proporție de 49 la sută, că cererea pentru creditele de consum în ultimele trei luni (T1 2022) a rămas constantă, 37 la sută considerând că aceasta a fost moderat mai ridicată. Analizând cererea în funcție de tipul creditului de consum, pentru creditele de consum garantate cu ipotecă 62 la sută dintre participanții la sondaj au raportat păstrarea constantă a cererii, iar 38 la sută au indicat o creștere a acesteia. Pentru creditele de consum negarantate, a fost raportată o cerere moderat mai ridicată în cazul a 52 la sută dintre participanți, 33 la sută considerând că aceasta a rămas nemodificată. În ceea ce privește cardurile de credit, proporția instituțiilor care consideră că cererea a fost mai mare este egală cu cea a celor care au raportat menținerea acesteia (aproximativ 40 la sută în ambele cazuri). Previziunile pentru trimestrul următor (T2 2022) sunt de diminuare moderată a cererii (16 la sută procent net).

Similar situației creditelor imobiliare, 49 la sută dintre băncile respondente susțin că rata de respingere a solicitărilor de credite de consum s-a păstrat neschimbată, 32 la sută din instituții indicând o rată moderat mai mare, Grafic 2.10.

## Anexă

Sondajul este efectuat trimestrial de BNR în lunile ianuarie, aprilie, iulie și octombrie. Are la bază un chestionar (publicat în cadrul analizei din mai 2008) care este transmis primelor 10 bănci alese după cota de piață aferentă creditării companiilor și populației. Aceste instituții dețin aproximativ 80 la sută din creditarea acestor sectoare.

Chestionarul este structurat în două secțiuni, urmărind distinct caracteristicile creditului către (A) companii nefinanciare și (B) populație. Întrebările vizează opiniile băncilor privind evoluția:

- standardelor de creditare (normele interne de creditare sau criteriile ce ghidează politica de creditare a instituțiilor de credit);
- termenilor și condițiilor de creditare (obligațiile specifice agreeate de creditor și debitor în contractul de credit încheiat, ex. rata dobânzii, colateralul, scadența etc.);
- riscurilor asociate creditării;
- cererii de creditare;
- altor detalii specifice creditării (așteptări privind prețul mediu pe metru pătrat al unei locuințe, ponderea serviciului datoriei în venitul populației, ponderea creditului în valoarea garanției ipotecare etc.).

Răspunsurile la întrebări sunt analizate din perspectiva procentului net (sold conjunctural).

În cazul întrebărilor care se referă la standardele de creditare, procentul net reprezintă diferența dintre procentul băncilor care au raportat înăsprirea standardelor și procentul băncilor care au raportat relaxarea acestora. Un procent net pozitiv semnalează că o proporție mai mare de bănci au înăspriț standardele de creditare, în timp ce un procent net negativ presupune că o proporție mai mare de bănci au relaxat standardele de creditare.

În cazul întrebărilor care se referă la cererea de credite, procentul net reprezintă diferența dintre procentul băncilor care au raportat creșterea cererii de credite și procentul băncilor care au raportat scăderea acestora. Un procent net pozitiv semnalează că o proporție mai mare de bănci a raportat creșterea cererii de credite, în timp ce un procent net negativ presupune că o proporție mai mare de bănci a raportat scăderea cererii de credite. Procentul net este calculat ținându-se cont de cota de piață a băncilor respondente. În mod similar sunt tratate răspunsurile și la celelalte întrebări, cu specificația că în notele graficelor sunt explicate valorile pozitive ale procentului net.

Opiniile acoperă evoluțiile din ultimele trei luni, iar așteptările se referă la următoarele trei luni.

